

Посольство
Великої Британії
в Україні

МЕРЕЖА
РЕСУРСНИХ
ЦЕНТРІВ

ІЗ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОЇ ДЕМОКРАТІЇ

ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДЯН ДО ВІДНОВЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ БАХМАЦЬКОЇ ГРОМАДИ

Про проект

В рамках проекту «Ефективність процесів відновлення та відбудови в Україні через забезпечення участі громадян», який виконує ГО «Центр Добročин» у партнерстві з громадськими організаціями «Громадська ініціатива Луганщини», «Фонд розвитку міста Миколаєва», «Чугуївська правозахисна група» та «Причорноморський центр політичних і соціальних досліджень», діяльність якого проходить завдяки фінансовій підтримці Уряду Великої Британії, проведено низку заходів з напрацювання дієвих механізмів відновлення Бахмацької громади Чернігівської області. На засіданнях Платформи громадської участі у співпраці з громадським активом, представниками місцевого самоврядування, місцевого бізнес-середовища і жителями Бахмацької громади, виокремлено та детально обговорено елементи таких механізмів, що можуть бути запроваджені як в короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі планування і впровадження, їх ризики та сильні сторони, відповідність потребам і ресурсам. Визначено топ 7 викликів та топ 7 пропозицій для відновлення громади. Акценти ставилися на тому, що порядок денний відновлення має визначатися не лише пропозиціями та досвідом донорів, а місцевими потребами та планами, оскільки досвід показує, що швидкі рішення не завжди є сталими й економічно обґрунтованими - тому залучати громадськість потрібно якомога раніше, тоді і програми/плани будуть набагато більш сталими. Для органів місцевого самоврядування важливо визначити, консультиуючись із громадянським суспільством і громадянами, які ключові пріоритети та який місцевий досвід, потенціал можна включити в програми і проекти відновлення вже в найближчий час.

Контекст громади

Бахмацька міська територіальна громада утворена 12 червня 2020 року. До складу громади входять місто Бахмач – адміністративний центр, 35 сіл та 3 селища (10 старостинських округів). Бюджет громади соціально орієнтований, адже лівова частина коштів спрямована на соціальну сферу.

Площа: 721,7617 км². Населення: 28 406 чоловік

Перша згадка про місто Бахмач датується 1147 роком. Бахмацькі землі – це місце драматичних історичних подій, адже легендарному бою на станції Крути передували триденні стратегічні бої, 25-27 січня 1918 року, з московитами під Бахмачем, які мали важливе значення для нашої держави, бо на чотири доби було затримано основні групи військ большевицької московії. Усі вцілілі оборонці Бахмача відступили під Крути, де й дали завершальний бій. Тож почуття свободи та гідності у бахмачан в крові ще здавна.

Бахмаччина – це аграрний край. Сільгоспвиробники громади не тільки виробляють сировину, а й самі її переробляють. Розвинуто мале підприємництво. У місті працюють потужні залізничні підприємства, а сам Бахмач відомий як залізничний вузол.

Повномасштабна війна змінила звичне життя громади. Безпосередні активні бойові дії на нашій території не відбувалися, але проходили ворожі колони, які заблокували її життєдіяльність. Бахмаччина перебувала в оперативному оточенні. Вся логістика була порушена. Загалом, війна завдала та продовжує завдавати шкоди у кожній галузі.

Під час війни наші люди показують приклади неймовірного героїзму. Багато бахмачан зі зброєю в руках захищають незалежність України в лавах ЗСУ. Та, на жаль, ми проживаємо жахливий досвід втрати і найменше, що маємо зробити – це зберегти пам'ять про полеглих Героїв.

Топ – 7 викликів громади у відновленні

1. Безпека – питання повсякденної безпеки жителів в умовах воєнного часу
2. Економіка громади
3. Інфраструктура та розвиток громади
4. Здоров'я громади, зокрема і ментальне здоров'я
5. Соціальна сфера
6. Освіта та людський потенціал, цифровізація
7. Розвиток культури і спорту

Топ – 7 пропозицій для ефективного відновлення

1. Безпека. Забезпечення належної роботи комунальних підприємств, транспорту, облаштування укриттів в дитячих садках, школах, установах тривалого перебування людей. Заходи щодо підвищення обізнаності населення з реагування на загрози воєнного часу, мінної безпеки, навичок першої домедичної допомоги. Безпека та відновлення навколишнього природного середовища. Ефективне використання ресурсів.

2. Економіка. Розвиток та підтримка малого бізнесу, в тому числі сільського товарного виробництва та переробки, фермерства, городництва, легкої промисловості, а також у сфері будівництва та будматеріалів, скловиробів, дверей, виробів оборонного призначення, реабілітаційної продукції, що сприятиме наявності робочих місць і підвищенню економічної спроможності громади та забезпеченню власних потреб громади у відновленні об'єктів. Покращити інформаційну складову підтримки місцевих підприємців, особливо виробників продукції, шляхом проведення тематичних ярмарків; укласти довідник виробників і допомагати популяризації місцевих товарів, у тому числі на зовнішніх ринках.

3. Інфраструктура та розвиток громади. Підтримання належного стану об'єктів критичної інфраструктури. Реконструкція та відновлення будівель громади соціального, освітнього, культурного призначення відповідно до сучасних тенденцій, енергоефективності, доступності для маломобільних людей. Транспортна мережа громади.

Планування заходів відновлення та розвитку громади з урахуванням думок та потреб мешканців, підтримання постійного діалогу влади та громади. Залучати широке коло мешканців до участі у всіх заходах з благоустрою.

4. Здоров'я громади. Належне забезпечення сфери охорони здоров'я, увага підтримці ментального здоров'я, зменшенню тривожності, профілактика постравматичний стресовий розлад. Заходи супроводу ветеранів, їх реабілітація і інтеграція, у тому числі через заходи мобільності за принципом «допомога біля дому» на першому етапі відновлення та збільшення заходів мотивації до залученості в справи громади як складову реабілітації, соціальне шефство.

5. Соціальна сфера. Сприяння виконанню соціальних гарантій, особливо для ветеранів війни. Громада - дружній простір. Доступність до соціальної і юридичної допомоги.

Посилювати спроможність громади до участі в державних та місцевих цільових програмах соціального спрямування. Розвивати напрямок щодо участі представників Бахмацької громади у грантових

конкурсах та програмах, покращити залучення до фінансування соціальних проєктів Бахмаччини міжнародні фонди, громадські організації, меценатів, благодійників – оновлювати перелік потреб громади, залучати молодь до застосування сучасних засобів обробки та представлення інформації про громаду – креативні підходи, з акцентуванням на обов'язковій прозорій звітності та візуалізації результатів таких проєктів. Об'єднати зусилля громадськості, ветеранів, бізнесу та місцевої влади в цьому напрямку. Навчання навичкам з догляду за людьми з особливими потребами, літніми людьми, людьми з повоєнними травмами, їх соціальний супровід.

6. Освіта та людський потенціал. Профорієнтаційна робота з молоддю з урахуванням існуючих потреб громади, орієнтація освітніх закладів на запити місцевого ринку праці. Постійна увага якості освіти, дистанційного навчання та навчання в умовах частих повітряних тривог, загроз обстрілів і пов'язаних стресових станів з цим. Кадри - залучення та підтримка молодих спеціалістів. Додаткова освіта для мешканців громади всіх вікових груп - мовні курси, історія України і Бахмаччини, краєзнавство; медіаграмотність, комп'ютерні курси; основи правової освіти та громадського активізму, соціальне проектування; цікава фізика та хімія, тощо. Увага методам додаткового навчання ветеранів, осіб з особливими потребами та людей старшого віку. Цифровізація освіти громади - комплексна робота з побудови екосистеми цифрових рішень, створення безпечного електронного освітнього середовища і цифрової інфраструктури закладів, підвищення рівня цифрової компетентності з цифровою трансформацією процесів.

7. Розвиток культури і спорту, соціальна згуртованість. Сучасні заклади культури та спорту, облаштування майданчиків з якісним покриттям. Розвиток реабілітаційного спорту ветеранів. Підтримка культурних і фізкультурно-спортивних ініціатив для згуртування громади і здорового образу життя. Культурно-освітні простори як центри дозвілля та комунікації для всіх вікових груп – тематичні студії, ігротеки, майстер-класи, мистецькі майстерні тощо. Забезпечення їх інклюзивності. Підтримка бренду міста та громади – пам'ятні місця, історичний та сучасний ракурс, все те, чим пишаємося - інтегрувати в цікавинки - міні- скульптури, логотипи, креативні покажчики вулиць та видатних місць, сувеніри, міні-картини тощо. Конкурси відповідної тематики для молоді і людей старшого віку, що дозволить не втратити традиції краю та сприятиме сталому зв'язку поколінь.

Висновки та рекомендації. Бахмацька територіальна громада стійко витримала активну фазу вторгнення на своїх територіях і пододала перші хвили руйнівного впливу. Напрацювання, які мала громада щодо свого розвитку, розширено та доповнено новими викликами та потребами громади у нинішній час. Сформовані пропозиції за результатами діяльності Платформи громадської участі стануть фундаментом для подальшої роботи як місцевого самоврядування, так і всіх небайдужих бахмачан.

ПЛАТФОРМИ ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ У ВІДНОВЛЕННІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Посольство
Великої Британії
в Україні

КОНТАКТИ

Бахмацька міська рада

вул. Соборності, 42
м. Бахмач, 16501,
Чернігівська область
+380 (4635) 2 15 04
04061702@mail.gov.ua

Центр «Доброчин»:

вул. Жабинського, 13, кв. 42,
м. Чернігів, 14017
+380 (50) 382 85 90
dobrochn@gmail.com
www.dobrochny.org.ua